

Till ledamöterna i Fastighetsnämnden inför mötet 2022-06-20

Nästa år, 2023 skall Göteborg äntligen fira sitt 400-årsjubileum. Det blir två år försenat på samma sätt som 300-årsjubileet blev.

Men då hade besökarna fått mycket nytt att titta på! 1923 kunde man inviga Götaplatsen med Konstmuseet och Konsthallen, Botaniska trädgården, Slottsskogsvallen, Naturhistoriska museet, Liseberg m.m., saker som göteborgarna haft mycket glädje av alla dessa år och som blivit verkliga institutioner för dem.

Vad har vi nu att vänta på inför 2023? Är det alla höghus eller skyskrapor som poppar upp i många delar av staden? Eller är det den påbörjade Västlänken vi skall beundra?

När kommunen år 2000 hade planer på att bebygga Skansberget med studentbostäder och HSB-bostäder bildades föreningen *RS!* (Rädda Skansberget). Föreningen lade ner mycket arbete på att analysera konsekvenserna av ett bygge och påverka opinionen. *RS!* samlade också in över 10 000 namn med människor som stödde föreningens uppfattning. Nämligen att den södra delen av berget som tillhör kommunen skulle förklaras som ett parkområde så att det blev en sammanhängande park runt hela Skansberget. Efter en uppmärksam strid, "Slaget om berget" 2000-2008, lade kommunen ner byggplanerna. De flesta politikerna förklarade att det aldrig skulle byggas på Skansberget.

Men det kommer alltid nya tider och nya politiker. År 2018 dök det upp ett Göteborgsförslag att de gamla landshövdingehusen skulle återuppföras på berget. Förslag hamnade så småningom hos Stadsbyggnadskontoret som gav ett Tjänsteutlåtande 2019-02-20. Här konstaterades bl.a. att: *"Skansberget är utsatt som område för att svara upp mot flera behov i staden när staden förtätas. Området i stadsdelen har en stark karaktär som knyter nära an till mycket av det som anses vara Göteborg; dels har området Skansen 4 (19) Kronan fästningsverk och dels att Göteborg uppfattas som en grön innerstad men också (att)Göteborg innehar stora nivåskillnader, vackra särpräglade höjdparter och fantastiska utsiktspunkter." Och att "Själva byggnadsverket Skansen Kronan och Skansberget bildar tillsammans en av de starkaste Göteborgssymboler vi har. Berget är synligt i stora delar av Göteborgs centrala delar såväl som från höjder runt om i andra delar av staden. Ändringar på berget har därför en stor påverkan långt utanför den yta som omfattas av det aktualiserade området."*

SBK:s slutsats blev: *"Det är ovanligt att ett så stort sammanhängande grönområde finns kvar i storstäder som ständigt förtätas. Ett stort värde finns i detta att grönområdet är sammanhängande. Området ligger intill det nationella monumentet Skansen Kronan, och i samband med tydliggörande av övriga byggnadslämningar och anläggningar från 1600-talet i staden kommer södra Skansberget också ingå i ett sammanhang som är mer publikt. 1600-tals anläggningarnas roll som nav och motorer i den lokala kulturturismen kommer att stärkas Göteborgs Stad [Stadsbyggnadskontoret], tjänsteutlåtande 3 (6) och Göteborgs attraktionskraft och profil som kulturhistorisk destination kommer att utvecklas och även behövas tas hand om."*

Förslaget till byggnation befanns olämpligt.

Nu är det alltså dags igen med ett förslag till exploatering. En alltför hård exploatering enligt *RS!* mening. De planerade husen på Kastellgatan och Risåsgatan är enligt ritningarna lika höga eller högre än de gamla husen från 1900. Detta gör att Kastellgatan och Risåsgatan skulle bilda en slags canyon som gör att de boende i de befintliga husen och människor på gatan avskämmas från både Skansberget och Skansen Kronan.

Samverkanssynpunkter som stöder RS! uppfattning:

"Kulturförvaltningen är negativ(a) till förslaget att placera utbildningslokaler på södra Skansberget med hänvisning till att själva byggnadsverket Skansen Kronan och Skansberget tillsammans bildar en av de starkaste Göteborgssymbolerna. Berget är synligt i stora delar av Göteborgs centrala delar såväl som från höjder runt om i andra delar av staden. Kulturförvaltningen gör bedömningen att ändringar på berget därför har en stor påverkan långt utanför den yta som planeras att tas i anspråk för en ny skolanläggning".

"Miljöförvaltningen bedömer att grönområdet på Skansberget är mycket värdefullt för stadens grönsstruktur och anser att en skola inte ska byggas där. Miljöförvaltningen anger vidare att det i stället är ekosystemtjänsterna som ska utvecklas på platsen."

Inför jubileet 2023 togs ett beslut av Göteborgs stad och Statens fastighetsverk, SFV, att lyfta fram och synliggöra **Den Befästa Staden Göteborg, DBSG**. Det handlar om tio historiska miljöer som spelat och spelar en strategisk roll i Göteborg sedan 400 år tillbaka. Till dessa hör Skansen Kronan. Beslutet om DBSG undertecknades av Higab AB, Göteborgs Kulturförvaltning, Göteborgs Park- och Naturförvaltning, Göteborgs stads Trafikkontor, Göteborgs stads Fastighetskontor, Göteborgs Stadsbyggnadskontor, Göteborg & Co AB och Statens Fastighetsverk.

Sammanfattning:

På vilket sätt kommer Göteborgs stad att följa målen i DBSG genom att bygga på Skansberget? Det handlar inte om vilken bergknalle som helst utan den kanske främsta och mest iögonfallande av samtliga tio historiska miljöer som DBSG handlar om.

Ett bättre förslag, som nämnts tidigare i denna text, hade varit att utveckla denna del av berget till parkmark som gjort att hela Skansberget utgjort en park. Detta förslag samlade över 10 000 röster och hade blivit ett välkommet inslag i stadens 400-årsjubileum.

Skansen Kronan är ett statligt byggnadsminne sedan 1935 och tillhör det nationella kulturarvet. Skansen Kronan är också en av Göteborgs äldsta byggnader och utgör tillsammans med Skansberget ett riktmärke som syns över stora delar av staden. Uppifrån berget har man en fantastisk utsikt åt alla väderstreck. Det är ingen överdrift att säga att Skansberget med Skansen Kronan är en av Göteborgs främsta ikoner som alltid är med i Göteborgs skyline när staden ska framhålla sina sevärdheter. Skansbergets unika läge i staden, dess historiska miljö och det omväxlande grönområdet mitt i tätbefolkade Linnéstaden gör att det är en viktig tillgång för såväl göteborgare som turister året runt.

Föreningen Rädda Skansberget!
Anne Svanholm och Hans Pagander